

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑ.

—

Τὴν 16 Μαΐου ἀνεγνώσθη ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημείου ἡ ἐκθεσίς τῶν κριτῶν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ δαπάναις τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσινᾶ κατ' ἑτοῦς τελουμένου. Καὶ κριταὶ μὲν ἐφέτος ἦσαν ὁ πρῶτανις Κ. Π. Καλλιγᾶς καὶ οἱ ΚΚ. Θ. Ἀφεντούλης, Γ. Μιστριώτης καὶ Θ. Ὀρφανίδης, εἰσηγητὴς δ' ὁ τελευταῖος. Ἡ ἐκθεσίς τοῦ εἰσηγητοῦ, διδακτικωτάτη ὑπὸ πλείστας ἐπόψεις εἰ καὶ ὀλίγον ἐκτενὴς κατ' ἀνάγκην εἶναι ἀξιόσπουτος κατὰ πολλοὺς λόγους.

Τριάκοντα καὶ πέντε ἐν ὅλῳ ποιήματα, ἀποτελοῦντα σύνολον 45,000 στίχων, ἀπεστάλησαν ἐφέτος τοῖς κριταῖς. Ποσὸν πολὺ μὲν ἀπὸ πρώτης ὄψεως φαινόμενον, μηδαμινὸν ὅμως ἂν ἀποδλέψῃ τις ὅτι εἴκοσι καὶ ἐν ἐκ τούτων τῶν ποιημάτων ἐκρίθησαν ὑπὸ τῶν κριτῶν γελοῖα ἢ ἀδόκιμα. Καὶ περὶ τούτων μὲν οὐδεὶς λόγος, εἰμὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸ δράμα *Ραιμόνδος*, ὅπερ κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, πρέπει νὰ ᾔῃ κατὰ τι τερατῶδες ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς διαφθορᾶς τῆς ἀναπτυχθείσης ἀπὸ τινος ἔνεκα τῆς ὁλεθρίας τῶν μυθιστορημάτων ἐπιρροῆς. Τὰ λοιπὰ δὲ δεκατέσσαρα κριθέντα ποιήματα εἰσὶ τὰ ἐξῆς· ἐν γνωμικὸν τὰ δῶρα τῆς πρωτοχρονίας τοῦ 1870, τέσσαρες λυρικά συλλογαὶ *Λυρικά ποιήσεις*, *Ἀνθόλλιον*, *Ἐμπνεύσεις*, *Ἀνεμώνη*, δύο ἐπικά *Ἀκρόπολις*, *Θησεὺς*, δύο κωμωδία *Μνηστῆρες*, *Ἀντίβας ἐν Γόρτυνι* καὶ πέντε δράματα οἱ τρεῖς *Μάγοι*, *Βιργιλία* ἢ *Ῥωμαία*, *Νέρων*, ὁ τελευταῖος κόμης τῶν *Σαλῶρων*, τὸ φρόνημα τῶν πρώτων *Χριστιανῶν*. Ἰδίως ὅμως τὴν προσοχὴν τῶν κριτῶν εἴλκυσαν τὸ γνωμικὸν ποίημα, τὰ δύο ἐπικά, αἱ δύο κωμωδία καὶ τὰ δράματα *Νέρων*, ὁ τελευταῖος κόμης τῶν *Σαλῶρων*, τὸ φρόνημα τῶν πρώτων *Χριστιανῶν*.

Καὶ τὸ μὲν γνωμικὸν ποίημα, περιέχον εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἀ. τοῦ νέου ἔτους εἶναι πλούσιον εἰς εἰκόνας, ὠραῖον εἰς μεταφοράς, ἐξαίσιον εἰς ιδέας. Περιγράφον μὲ χρώματα ἄριστα καὶ γραφίδα ζωγράφου τὴν ἐλπεινὴν τῶν ἡμετέρων πραγμάτων κατάστασιν, ἐκρίθη ὑπὸ τῶν κριτῶν δοκιμώτατον ἔργον καὶ κατεπληρώθη ἐπαίνων, ἀλλὰ μόνον ἐπαίνων, διότι ῥητὸς ὅρος τοῦ ἀ-

γῶνος ἀπαγορεύει τὴν βράδευσιν ποιημάτων γεγραμμένων εἰς γλῶσσαν δημοτικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει τὴν ἀτυχίαν νὰ ᾔῃ γεγραμμένον τὸ ποίημα τοῦτο.

Τὸ δράμα *Νέρων* ὑπόθεσιν ἔχει τὰ περὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀπηνόου τούτου τέρατος. Γεγραμμένον κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὅσον ἐνεστὶ μεγαλοπρεπῶς, κατορθῶσαν νὰ συνδυάσῃ τὰ περὶ τοῦ Νέρωνος λεγόμενα εἰς δράμα, ὅπερ εἶναι ἐκ τῶν δυσκολοτάτων, ὑπὸ ἐποψιν τεχνικὴν καὶ ποιητικὴν, εἶναι ἐν τῶν καλλιτέρων τοῦ ἐφετεινοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ἀπεκλείσθη αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ ὑπόθεσις τυραννικὴ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην διὰ δράμα ἠθικὴν ἀρχήν. Ἀγνοοῦμεν ἂν ὁ λόγος οὗτος περιλαμβάνεται ἐν τοῖς ὅροις τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ἂν ἡ περὶ τοῦ Νέρωνος κρίσις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὁμόφωνος, ἐρωτῶμεν ὅμως τοὺς σεβαστοὺς κριτάς, τότε κατὰ τὴν τιθεμένην ταύτην ἀρχὴν ποῦ μένουσιν αἱ πλείσται τῶν ὑποθέσεων τῶν ἀρχαίων καὶ νέων δραμάτων;

Ἡ κωμωδία *Μνηστῆρες* μῖμῶς τις μᾶλλον οὔσα (*farce*) ἐπηνέθη ἰδιαζόντως ὑπὸ τῶν κριτῶν διὰ τὸ ἀστείον αὐτῆς καὶ τὴν ὠραίαν διαξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως, ἄλλως τε μὴ ἐχούσης τεχνικὴν τινα δέσιν.

Ἡ κωμωδία *Ἀντίβας ἐν Γόρτυνι* ὑπόθεσιν ἔχει τὴν ἐπὶ τῆς Γόρτυνος τῆς Κρήτης ἀποδίξασιν τοῦ Ἀντίβα μετὰ χρυσοῦ καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων γενομένας προσπαθείας πρὸς διαρπαγὴν αὐτοῦ. Ἡ κωμωδία αὕτη, σατυρικὸν δράμα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὀνομαζομένη, ἐπηνέθη ἰδιαζόντως ὑπὸ τῶν κριτῶν ὡς τὸ πρώτιστον τοῦ ἐφετεινοῦ ἀγῶνος προϊόν θεωρηθεῖσα.

Ἐκ τῶν ἐπικῶν καὶ ὁ *Θησεὺς* καὶ ἡ *Ἀκρόπολις* ἐκρίθησαν δοκιμώτατα ὑπὸ τῶν κριτῶν ἔργα καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν στιχουργίαν καὶ τὰς ὑψηλὰς καὶ ὠραίας ιδέας. Καὶ ὁ μὲν *Θησεὺς* σκοπὸν προτίθεται τὴν ἀφήγησιν τῶν γνωστῶν περὶ *Θησεῶς* μυθευμάτων, ἡ δ' *Ἀκρόπολις* προτίθεται νὰ καταδείξῃ, περιγράφουσα τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον τῶν ἐν τῷ ξηρῷ ἐκείνῳ βράχῳ περικλειομένων ἀθανάτων μνημείων, τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐλληνικῆς τέχνης καὶ εὐφυίας.

Τοῦ δράματος ὁ τελευταῖος κόμης τῶν *Σαλῶρων* ἡ ὑπόθεσις ἐλήφθη ἐκ τοῦ χρονικοῦ τοῦ Γαλαξειδίου τοῦ Κ. Σάθα. Ἐκτὸς δὲ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ περικλειομένων

ωραίων ιδεών, οἱ κριταὶ ἐπῆνεσαν καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ὑποθέσεως, εἰ καὶ ἐψέξαν τὴν διὰ τῆς ἐπελεύσεως τῶν Τούρκων ἐπερχομένην κάθαρσιν τοῦ δράματος. Τὸ φρόνημα δὲ τῶν πρώτων χριστιανῶν ὑπόθεσιν ἔχει ληφθεῖσαν ἐκ τῶν μαρτυριῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Εἰ καὶ οἱ κριταὶ ἐπῆνεσαν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ καὶ τὰς ιδέας, ὑποπτεύομεν ὅμως ἐκ τῶν ὑστέρων κρίνοντας ὅτι ἐν καὶ μόνον παρεκίνησεν αὐτοὺς νὰ παραχωρήσωσι μέρος τῆς δάφνης εἰς τὸ δράμα τοῦτο — μόνη καὶ μόνη ἡ ἀγιογραφικὴ ὑπόθεσις αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ποιημάτων τούτων διανεμήθησαν τὸ βραβεῖον ἡ κωμωδία *Ἀντίβας ἐν Γόρτυρι* καὶ τὸ δράμα *τὸ φρόνημα τῶν πρώτων χριστιανῶν*, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἀνήκει εἰς τὸν φοιτητὴν Κ. Κωνσταντῖνον Βερσῆν, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὸν γυμνασιάρχην Κ. Ἀντώνιον Ἀντωνιάδην. Ἐλαχον δὲ τοῦ πρώτου ἐπαίνου ἀνοιχθέντων τῶν δελτίων τὸ ἐπικὸν ποίημα *Θησεὺς* τοῦ κ. Ἀριστομένους Προβιλεγίου καὶ τὸ δράμα *ὁ τελευταῖος κόμης τῶν Σαλώνων* τοῦ κ. Σπυρίδωνος Λάμπρου. Ἐπηνέθησαν δ' ὡσαύτως τὸ ἐπικὸν ποίημα *Ἀκρόπολις* καὶ ἡ κωμωδία *Μηροτῆρας* κατὰ πιν γενόμενα γνωστά ὡς ἀνήκοντα, ἐκεῖνο μὲν εἰς τὸν κ. Ἰωάννην Καμπούραγλουν, τοῦτο δ' εἰς τὸν κ. Π. Δ. Ζάνον.

Περίεργον εἶναι ὅτι οἱ διακριθέντες ἐφέτος ποιηταὶ ἀνήκουσιν ἅπαντες εἰς τὴν νεολαίαν, δύο δ' αὐτῶν καὶ τὸ πρῶτον νῦν ἀναδείκνυνται. Μόνην ἐξαίρεσιν ποιεῖ ὁ τῆς ἐπαινεθείσης Κρητικῆς συγγραφεὺς, ὅστις δὲν ἀπαξιοῖ ἔτι νὰ ἀναστρέφηται τοῖς νέοις καὶ μετ' αὐτῶν νικῶμενος νὰ παλαίῃ.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΕΜΦΙΕΣΕΩΣ

ΚΑΙ

ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΙΑΣ.

Ἡ λέξις *masque* εἶνε Ἀραβικὴ καὶ παράγεται ἐκ τοῦ *mascara* τὸ ὅποιον εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Κορανίου σημαίνει ἀστειότης. Ἐξ αὐτοῦ καὶ ἡ ἰταλικὴ λέξις *maschera* καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἀραβικῆς πόλεως Μάσκαρα. Οἱ Ἀραβες ἡγά-

πων τὸν μετεμφιεσμὸν καὶ τὴν προσωπιδοφορίαν τόσον, ὥστε ἀκόμη καὶ τώρα εἰς τι μέρος τῆς Σαχάρας συνειθίζεται νὰ ἐνδύωσιν εἰς ὠρισμένας ἡμέρας τοὺς νέους μὲ Εὐρωπαϊκὴν στολὴν ἐνδύονται πρὸς τοῦτοις ὡς ἐλέφαντες καὶ ὡς τίγρεις· τοὺς δὲ παῖδας ἀλευρώνουσι καὶ στολίζουσιν αὐτοὺς μὲ γαλᾶς. Εἰς ἐκ τῶν προσωπιδοφόρων ἐνδύεται εἰς ῥάκη καὶ εἰκονίζει τὸν διάβολον. Εἰς τὸ διάστημα ὅλης τῆς ἐβδομάδος οἱ προσωπιδοφόροι περιφέρονται ἐπὶ κατὰ μήλιν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς ἀγοράς.

Τὸ πάλαι μ' ὅλον τοῦτο αἱ προσωπίδες ἦσαν γνωσταὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Ὁ τῆς Σικελίας Διόδωρος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι βασιλεῖς ἐπροσωπιδοφόρουσαν καὶ εἰκονίζον λέοντας, λεοπαρδάλεις, λύκους· οἱ δὲ ἱερεῖς, οἵτινες ἐχρεώσταν νὰ τρέφωσι τὰ ἱερὰ ζῶα, παρουσιάζοντο ἐνώπιον τοῦ λαοῦ μὲ προσωπίδαν εἰκονίζουσαν τὸ ζῶον, τὸ ὅποιον ταῖς ἐδίδετο νὰ ἐπιτηρῶσι. Τὰ πρόσωπα τῶν μουμιῶν περιεκαλύπτοντο ἐνίοτε μὲ προσωπίδας.

Τινὲς ἐπιστηρίζουσιν ὅτι ἡ λέξις *masca* εἶνε λατινικὴ μεταγενεστέρα, καὶ ὅτι εἰς τοὺς νόμους τῶν Λομβαρδῶν σημαίνει τὴν μάγισσαν. Εἰς τὴν Σαβοΐαν, Δοφίνην καὶ εἰς ἄλλας γείτονας τῆς Ἰταλίας γαλλικὰς ἐπαρχίας, ἡ λέξις αὕτη φέρει τὴν αὐτὴν σημασίαν. Εἰς τὰ ὄρη τὰ περιτοιχίζοντα τὸ Τουλὼν ὑπάρχει ἀτραπὸς τις, τὴν ὁποίαν, κατὰ παράδοσιν τοῦ λαοῦ, ἐπεσκέπτοντο οἱ ἐκ τοῦ ἄλλου κόσμου πρόσφυγες· ὀνομάζουσι δὲ αὐτὴν κοινῶς *pas de masque*.

Αἱ προσωπίδες εἶναι σύγχρονοι τῶν τραγωιδιῶν. Ἐπὶ Αἰσχύλου, ἀντεκατέστουν αὐταὶ τὸν ἄφρον τὸν ἀναβράζοντος ζύθου μετὰ τοῦ ὁποίου ἤλειφον τὸ πρόσωπον οἱ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάχχου ἐορτάς. Πασίγνωστον εἶνε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι τῶν Ἑλλήνων ὑποκριταὶ παρουσιάζοντο ἐπὶ σκηνῆς προσωπιδοφοροῦντες· διότι ἦσαν ἀναγκαῖαι αἱ προσωπίδες εἰς ταιαῦτα κολοσσαῖα ἀμφιθέατρα, ὅποια ἦσαν τὰ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ πλεῖστοι τῶν θεατῶν ἐνεκα τῆς ἀπομακρύνσεώς των ἐκ τῆς σκηνῆς δὲν ἠδύναντο νὰ θεωρῶσι καλῶς τὰ πρόσωπα τῶν ὑποκριτῶν· ἐκτὸς τούτου, αἱ προσωπίδες κατεσκευάζοντο οὕτως, ὥστε ἐνεδυνάμουν τὴν φωνὴν τοῦ ὑποκριτοῦ. Πρὸς τοῖς ἄλλοις, πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ τῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων τραγωιδίας χαρακτήρ ἀπῆτει ζωηρότητα καὶ ἐκτάκτους ὑπο-